

تحلیل زندگی و آثار سهراب سپهری

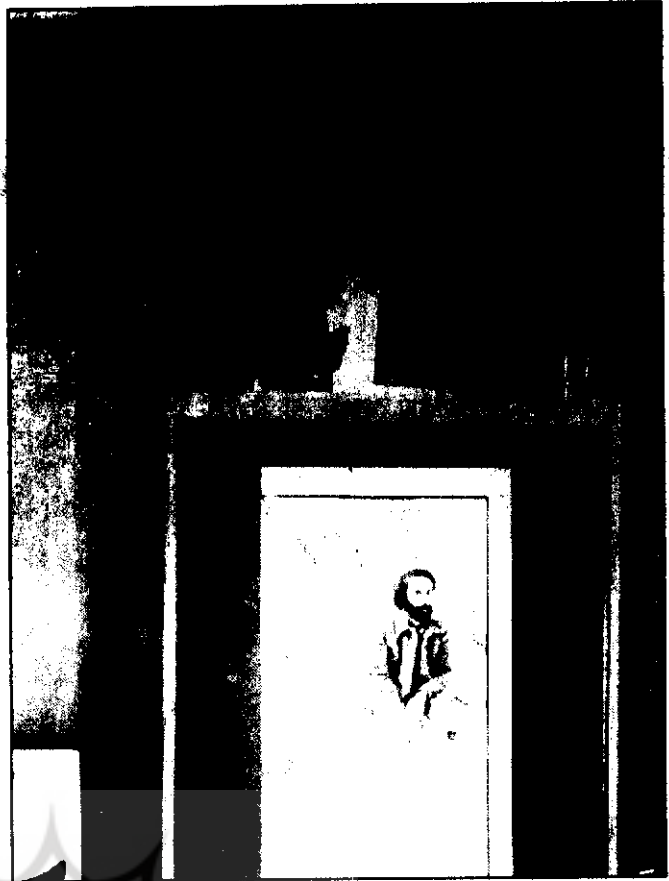
همایش سالگرد خاموشی سهراب سپهری در دانشگاه اصفهان
به همت کانون موسیقی

به همت کانون موسیقی دانشگاه اصفهان و به مناسبت سالگرد خاموشی سهراب سپهری شاعر و نقاش معاصر روز یکشنبه ۱۳۸۲/۱/۳۱ همایشی در تالار شریعتی دانشگاه اصفهان برگزار شد. در این همایش سخنرانان به بررسی و تحلیل آثار سهراب سپهری پرداختند.

دکتر بینا استاد فلسفه دانشکده ادبیات دانشگاه اصفهان در سخنرانی خود با عنوان «سهراب با نگاهی دیگر» با بیان ویژگی‌های اشعار سهراب، برجستگی آثار این شاعر را تازگی مضامین نهفته در اشعار و جستجوی شاعر برای یافتن حقیقت اشیاء دانست.

وی ضمن بیان رویکرد سهراب به اجتماع، هستی و جهان امروز، نگرش شاعر به اجتماع را جدای از نگرش وی به هستی ندانست و عنوان کرد: هر چند از دیدگاه شاعر جامعه امروز تحت سیطره تکنیک قرار دارد اما این غلبه از نگاه سهراب سپهری بهانه‌ای برای گریختن و ناامید شدن نیست. دکتر بینا با اشاره به تفاوت‌های شعر نو و کهن، سهراب را یک شاعر نوپرداز دانست که از سرودن در قالب شعر کهن پرهیز کرد و با پرداختن به شعر نو مضامین تازه‌ای را وارد شعر کرد، که در آن بار مغان از اندیشه به چشم می‌خورد.

استاد دانشگاه اصفهان با تشریح فضای ادبی ده‌های ۳۰ و ۴۰ هجری شمسی و گرایش اغلب روشنفکران به ادبیات مارکسیستی، سهراب سپهری را از معدود هنرمندان دانست که به مقاومت در برابر این موج پرداخت و او را برخلاف آنچه که شاعری مردم‌گریز و غیرمتعهد می‌دانند، تعهد

● دکتر بینا

● رسول معتمدی

راستین داشتن و مردم‌داری را از خصایص سهراب و اشعار او بیان نمود. وی در پایان سخنان خود با طرح این سؤال که آیا سهراب سپهری شاعری عارف بود یا نه؟ بیان کرد: به رغم آنکه عده‌ای برای تفسیر اشعار سهراب به سروده‌های حافظ و مولوی روی می‌آورند اما این یک قیاس مع‌الفارق است زیرا اشعار سهراب به رغم زیبایی و لطافت، عارفانه نیست هر چند که رنگ عارفانه دارد و سهراب نیز عارف نبود هر چند که به عرفان گرایش داشت. خانم پری صابری از کارگردانان با سابقه و قدیمی تئاتر نیز در یک میزگرد با حضور آقایان علی دهباشی، رضا چایچی و دکتر مهرداد کلانتری استاد روانشناسی دانشگاه اصفهان با اشاره به زندگی خصوصی سهراب سپهری آنرا نشانه‌ای از تجلی عرفان نهفته در دل اشعار سهراب عنوان کرد. وی ضمن بیان خاطراتی از زندگی سهراب گفت: سهراب در زندگی خود خدا را در همه جا می‌دید و با ایمان اینگونه به خدا به خلق آثار خود پرداخت. خانم صابری همچنین ساده زیستی را از دیگر ویژگی‌های زندگی سهراب دانست که به خوبی در اشعار و نقاشی‌های وی متجلی شده است این کارگردان تئاتر در پاسخ به سئوالی، در مورد تأثیرپذیری بیش از حد سهراب، این تأثیرپذیری و الگوگیری را امری عمومی و طبیعی قلمداد کرد که همه و از جمله سهراب از آن برخوردارند و نه تنها نقص که آنرا می‌توان به عنوان وسیله‌ای برای کمال‌یابی و الگو شدن استفاده کرد.

● میزگرد با حضور: رضا چایچی - پری صابری - علی دهباشی و مهرداد کلاتری

● سخنرانان با هیأت برگزارکننده مراسم سهراب سپهری

در ادامه میزگرد علی دهباشی و رضا چایچی و جوه دیگری از زندگی و شعر سهراب سپهری را مطرح کردند.

در این میزگرد دکتر مهرداد کلانتری روانشناس نیز به بررسی اشعار سهراب از دیدگاه روانشناختی پرداخت و پیام سروده‌های این شاعر را در شور و امید و شوق فراوان آن که به لحاظ روانشناسی بسیار مهم است دانست، وی سهراب را فردی معرفی کرد که با خود زندگی می‌کرد و گفت: این با خود زندگی کردن در دنیای از خود بیگانگی‌های امروز بسیار مهم است.

وی ویژگی دیگر سهراب و اشعار او را در مثبت‌بینی، امید به آینده و ارتباط آن با طبیعت بیان کرد. در ادامه این میزگرد رضا چایچی، شاعر معاصر و چه تفاوت شعر امروز و شعر کهن را در این دانست که: شاعر امروز ناچار نیست از تمهیدات از پیش تعیین شده استفاده کند و گفت: در دهه ۳۰ جریان نیما با مضامین رمانتیک و عاشقانه وجود داشت که شاعر را به یک جهان کاملاً فردی و خصوصی هدایت می‌کرد و لذا شاعر از این جهان تازه به زبان تازه‌ای می‌رسید، زیرا برای بیان این جهان تازه در درون شاعر به زبان تازه‌ای احتیاج بود.

وی سپهری را در ابتدا متأثر از نیما دانست که با سرآیدن شعر در قالب چهار پاره با قافیه‌های دو به دو توسط شاعر این تأثیر را می‌توان مشاهده کرد. او گفت: اما با صدای پای آب، صدای شعر سهراب را می‌شنویم که این مسئله در مجموعه مسافرو اشعار بعدی وی ادامه پیدا می‌کند.

استاد رسول معتمدی، از نقاشان معاصر کشور نیز در سخنرانی خود، با تشریح تاریخ نقاشی ایران از صفویه تاکنون و با اشاره به مکتب کمال‌الملک گفت: سهراب سپهری از جمله نقاشان جدید است که به رغم پرداختن به طبیعت از مکتب کمال‌الملک فاصله گرفته و به جزئیات نمی‌پردازند وی با مروری گذرا بر زندگی سهراب او را انسان فعال و بسیار متواضع معرفی کرد که در زندگی خود با انجام سفرهای فراوان به فراگیری هنرهای متعدد پرداخت و با برپایی نمایشگاه‌های متعدد با شهامت آثار خود را در معرض نقد قرار داد. بدون آنکه از این انتقادات هراسی داشته باشد.

استاد معتمدی گفت: سهراب مثل تمام نقاشان مدرن معتقد است که اثر هنری نقاش فقط بیانگر تجربه شخصی هنرمند است که نه از جهان شکل می‌پذیرد و نه به آن شکل می‌دهد و بنابراین نقاشی نوعی برداشت آزاد هنرمند است.

در خلال برگزاری این همایش گروه کر دانشگاه اصفهان به اجرای آثاری از این شاعر نامدار معاصر پرداخت.

خانم ناهید مشهدی دبیر اجرایی این همایش در پایان از اداره کل امور فرهنگی دانشگاه اصفهان و کلیه کسانی که در برگزاری این همایش همکاری کرده بودند قدردانی کرد. وی همچنین از خانمها رعنا شاهین، اعظم سلطانی و آقایان احسان بردبار و احسان راستی به سبب صرف وقت فراوان به منظور برگزاری هر چه بهتر این همایش تشکر ویژه نمود.

انتشارات خجسته منتشر کرده است:

- مائو و مائوئیسم / ون - شون چی / محمد رفیعی مهرآبادی
- لنین و لنینیسم / دیوید شوب / محمد رفیعی مهرآبادی
- استالین و استالینیسم / آلن وود / محمد رفیعی مهرآبادی
- هیتلر و نازیسم / دیک‌گیری / احمد شهشا
- مارکس و مارکسیسم / چارلز رایت میلز / محمد رفیعی مهرآبادی
- تروتسکی و تروتسکیسم / آکس کالینیکوس / محمد رفیعی مهرآبادی
- موسولینی و فاشیسم / مارتین بلینک هورن / محمد رفیعی مهرآبادی

نشانی: خیابان انقلاب، مقابل دبیرخانه دانشگاه تهران، بازار کتاب

تلفن: ۶۴۶۰۲۸۳ - صندوق پستی: ۵۹۹ - ۱۳۱۴۵